

СЕВЕРО-ИЗТОЧНО отъ желѣзопътната линия Русе-Варна до Добруджанската граница се простира хълмистата равнина Дели Орманъ, която е продължение на голѣмата българска Дунавска равнина.

Нарича се Дели Орманъ — Луда гора, защото преди освобождението на България е била обраснала съ вѣковна джбова гора, която сега почти напълно е унищожена и изкоренена. Само нѣколко по-голѣми късове гора е запазена, за да напомня на младитѣ поколения, каква е била тѣта гората въ цѣлия Дели Орманъ.

Нѣкогашнитѣ гъсти, непроходими и пълни съ дивечъ гори сѣ вече изкоренени и превърнати въ ниви, почвата на които е черноземна и много плодородна.

Дели Орманската хълмиста равнина нѣкъде е издигната до 600 м. надъ морското равнище, изложена е на студенитѣ северни вѣтрове, поради което тамъ презъ зимата е много студено и падатъ дѣлбоки снѣгове. Затова тамъ мѣчно вирѣе лозата и всички ония овощни дръвчета, които растатъ по на югъ въ нашето отечество. Плодородната почва ражда хубаво жито, ржжѣ, бобѣ, ечмикъ, дини, царевича и тютюнъ.

Преди освобождението цѣлиятъ Дели Орманъ е билъ населенъ съ турци, а само туку-тамъ е имало заселени българи, които сѣ били доста измѣжвани отъ турското население. Тогава не е имало никакви шосета и пжтуването е било много затруднено, особено зимно време и е ставало само съ биволски коли. Животътъ на населението е билъ мѣченъ и се е облекчилъ малко, следъ като едно чуждо дружество, нѣколко години преди освобождението, е построило желѣзопътната

линия Русе — Разградъ — Каспичанъ — Провадия — Варна. Следъ освобождението тази ж. п. линия бѣ откупена и стана държавна.

Днесъ Дели Орманъ е заселенъ съ доста българи, преселени отъ разни краища на България. Обаче по-голѣмата частъ отъ населението е пакъ турско. Има доста села, въ които нѣма нито единъ българинъ. Турцитѣ сѣж прости, неуки и много лошо обработватъ плодородната си земя, затова сѣ бедни. Освенъ това, тѣ сѣж много мързеливи и не желаятъ да се просвѣтаватъ. Селата имъ

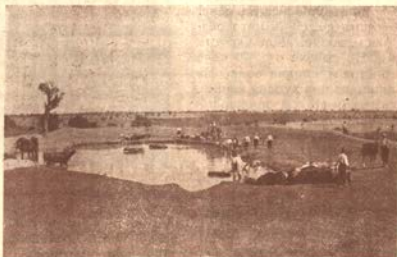
сѣж неблагоустроени, училищата имъ сѣж нехигиенични. Въ много отъ тѣхъ нѣма чинове и ученицитѣ седятъ на пода. Науката не ги интересува. Обичатъ да четатъ най-вече мохамеданската свещена книга Коранъ. Четатъ я безъ да разбиратъ нищо, защото е написана на арабски езикъ.

До преди 5—6 години въ повече то Дели Ормански

села нѣмаше чиста и хубава вода за пиене. Туку-тамъ въ долините има извори, които даватъ начало на малки рѣчки. Населението съ коли, на които сѣж поставени каци носи вода отъ тия далечни изворчета и рѣчки.

Тамъ, където нѣма наблизко такива извори, населението е направило широки трапове, които отъ зимнитѣ снѣгове и дъждоветѣ се пълнятъ съ вода, която презъ цѣлата година се използва отъ хората и добитъка за пиене.

Тия широки трапове се наричатъ гьолеви. Тамъ лѣтно време се прохладятъ всички биволи, тамъ прекарватъ времето си всички селски гжски, тамъ децата се къпятъ и отъ тамъ населението си носи вода за пиене, миене, готрене и пране. Тая нечиста и за-

Гьоля при с. Ембие Скендеръ — Шуменско